

Βρυξέλλες, 9 Ιουνίου 2026
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2026/0137 (NLE)

10269/26
ADD 1

SOC 375
EMPL 199
ECOFIN 788
EDUC 256

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	3 Ιουνίου 2026
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2026) 510 annex
Θέμα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της πρότασης απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2026) 510 annex.

σνημμ.: COM(2026) 510 annex

Βρυξέλλες, 3.6.2026
COM(2026) 510 final

ANNEX

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

πρότασης απόφασης του Συμβουλίου

**σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών
μελών**

Κατευθυντήρια γραμμή 5: Τόνωση της ζήτησης εργασίας

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν μια βιώσιμη κοινωνική οικονομία της αγοράς. Θα πρέπει να διευκολύνουν και να στηρίζουν τις επενδύσεις και να προωθήσουν την ανάπτυξη με γνώμονα την καινοτομία και την αύξηση της παραγωγικότητας για τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, ιδίως στο πλαίσιο της ψηφιακής, της πράσινης και της δημογραφικής μετάβασης, καθώς και των αυξανόμενων αναγκών ασφάλειας και άμυνας, και υπό το πρίσμα των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης και των κρατών μελών για το 2030 όσον αφορά την απασχόληση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ακολουθούν ολοκληρωμένες προσεγγίσεις που αντικατοπτρίζουν τις ειδικές προκλήσεις και το αναπτυξιακό δυναμικό των διαφόρων περιφερειών και εδαφών. Για τους σκοπούς αυτούς, θα πρέπει να μειώσουν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις όσον αφορά τις προσλήψεις, μεταξύ άλλων με τη μείωση του διοικητικού φόρτου, καθώς και όσον αφορά την κλιμάκωση, και να ενισχύσουν την υπεύθυνη επιχειρηματικότητα και την πραγματική αυτοαπασχόληση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιχειρήσεων. Θα πρέπει να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν σχετικά μέτρα και στρατηγικές, να ενισχύσουν την κοινωνική καινοτομία και να ενθαρρύνουν επιχειρηματικά μοντέλα που δημιουργούν ευκαιρίες ποιοτικής απασχόλησης, ιδίως για τα άτομα που είναι πιο απομακρυσμένα από την αγορά εργασίας ή υποεκπροσωπούνται.

Για να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα απέναντι σε πιθανούς κλυδωνισμούς, τα καλά σχεδιασμένα συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας και παρόμοιες ρυθμίσεις μπορούν, σε συνδυασμό με στοχευμένη κατάρτιση, να βοηθήσουν τους εργαζομένους να παραμείνουν απασχολούμενοι σε περιόδους προσωρινής ύφεσης και αναδιάρθρωσης των εταιρειών, διευκολύνοντας παράλληλα τη δυναμική ανακατανομή του εργατικού δυναμικού στην οικονομία. Τα άρτια σχεδιασμένα κίνητρα πρόσληψης και μετάβασης και τα μέτρα αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, τα οποία αναπτύσσονται σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, μπορούν επίσης να στηρίξουν τους διαρθρωτικούς μετασχηματισμούς διευκολύνοντας τις διαδικασίες αναδιάρθρωσης και την ανακατανομή του εργατικού δυναμικού από παρακμάζοντες τομείς σε αναδυόμενους τομείς. Ως εκ τούτου, μπορούν να συμβάλουν στον εκσυγχρονισμό της οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης συναφών δεξιοτήτων.

Η φορολογία θα πρέπει να μετατοπιστεί από την εργασία προς άλλες πηγές που στηρίζουν περισσότερο την ανάπτυξη, καθώς και τους στόχους για το κλίμα και το περιβάλλον, με παράλληλη ενθάρρυνση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και με ταυτόχρονη προστασία των εσόδων για επαρκή κοινωνική προστασία και των δαπανών για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Τα βασικά στοιχεία που θα πρέπει να επιδιωχθούν για τη διασφάλιση της ποιότητας των θέσεων εργασίας είναι μια ιδιαίτερα ανταγωνιστική και καινοτόμος οικονομία, επαρκείς αποδοχές, δίκαιοι μισθοί και καλές συνθήκες εργασίας, τα οποία, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την εξέλιξη της σταδιοδρομίας και την ασφάλεια των θέσεων εργασίας, δημιουργούν έναν ενάρετο κύκλο προσωπικής ενδυνάμωσης, παραγωγικότητας και οικονομικής ανάπτυξης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθούν τις συλλογικές διαπραγματεύσεις για τον καθορισμό των μισθών. Με σεβασμό στις εθνικές πρακτικές και στην αυτονομία των κοινωνικών εταίρων, τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι όλοι οι εργαζόμενοι λαμβάνουν επαρκείς μισθούς επωφελούμενοι από συλλογικές συμβάσεις ή επαρκείς νόμιμους κατώτατους μισθούς, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις τους στην ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, την αγοραστική δύναμη και τη φτώχεια των εργαζομένων.

Κατευθυντήρια γραμμή 6: Ενίσχυση της προσφοράς εργασίας και βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, στη δια βίου απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων

Στο πλαίσιο της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης, της δημογραφικής αλλαγής και των γεωπολιτικών αλλαγών, καθώς και της αυξανόμενης σημασίας της ασφάλειας και της άμυνας, σε συνδυασμό με τη σχετική ανάγκη για μεγαλύτερη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης, μεταξύ άλλων όσον αφορά την τεχνολογική κυριαρχία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν την ανταγωνιστικότητα, την παραγωγικότητα, την απασχολησιμότητα και την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να προωθούν την απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, εστιάζοντας σε στρατηγικούς τομείς και αξιακές αλυσίδες που προσδιορίζονται στην ενωσιακή και εθνική βιομηχανική πολιτική. Θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις δεξιοτήτων και εργατικού δυναμικού, μεταξύ άλλων μέσω καλύτερων και πιο επίκαιρων πληροφοριών για τις δεξιότητες, υπό το πρίσμα επίσης των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης και των κρατών μελών για το 2030 όσον αφορά τις δεξιότητες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να εκσυγχρονίσουν τα συστήματά τους εκπαίδευσης και κατάρτισης και να επενδύσουν σε αυτά, μεταξύ άλλων σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών υποδομών, ώστε να παρέχουν υψηλής ποιότητας, προσβάσιμη και συμπεριληπτική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και να τονώσουν την αύξηση της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανειδίκευσης. Με τον τρόπο αυτό, θα πρέπει επίσης να διασφαλίζεται ότι το εργατικό δυναμικό διαθέτει τις κατάλληλες δεξιότητες για την ανάπτυξη και την εφαρμογή λύσεων ενόψει της ταχέως μεταβαλλόμενης ανάπτυξης υπερπροηγμένης τεχνολογίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργαστούν με τους κοινωνικούς εταίρους, τους παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης, τις επιχειρήσεις και άλλους συμφεροντούχους για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών στα συστήματά τους εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην αντιμετώπιση της μείωσης των εκπαιδευτικών επιδόσεων των νέων, ιδίως όσον αφορά τις βασικές δεξιότητες (γραμματισμός, μαθηματικά, θετικές επιστήμες, ψηφιακές δεξιότητες και δεξιότητες πολιτείας), μεταξύ άλλων με στοχευμένη στήριξη για μειονεκτούσες ομάδες. Απαιτούνται ενέργειες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, συμπεριλαμβανομένων της ελκυστικότητας και των εργασιακών συνθηκών του επαγγέλματος, της αντιμετώπισης των ελλείψεων εκπαιδευτικών και της ανάγκης επένδυσης στις ψηφιακές δεξιότητες των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών. Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, προκειμένου να θέτουν τις βάσεις για δια βίου προσαρμοστικότητα και ανθεκτικότητα, θα πρέπει να εφοδιάζουν όλους τους εκπαιδευόμενους με βασικές ικανότητες, όπως βασικές και ψηφιακές δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένου του γραμματισμού στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης (TN), καθώς και με εγκάρσιες ικανότητες, επιχειρηματικές δεξιότητες και κριτική σκέψη υπό το πρίσμα της απειλής της παραπληροφόρησης.

Για να ενισχυθούν η απασχολησιμότητα, η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και οι μεταβάσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίζουν τους ενήλικους σε ηλικία εργασίας όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάρτιση και να αυξήσουν τις επιδιώξεις και τα κίνητρα που ωθούν τα άτομα να αναζητούν κατάρτιση, όπως, κατά περίπτωση, μέσω ατομικών λογαριασμών μάθησης, αξιόπιστων αξιολογήσεων ποιότητας της κατάρτισης και μικροδιαπιστευτηρίων. Θα πρέπει να δίνουν τη δυνατότητα σε όλους να προβλέπουν και να προσαρμόζονται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ιδίως μέσω της συνεχούς αναβάθμισης των δεξιοτήτων, της επανειδίκευσης και της παροχής ολοκληρωμένου επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν τις ίσες ευκαιρίες για όλους, αντιμετωπίζοντας τις ανισότητες στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων των εδαφικών ανισοτήτων όσον αφορά την πρόσβαση. Τα παιδιά θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, σύμφωνα με τους «στόχους της Βαρκελώνης» και την ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αυξήσουν τα συνολικά επίπεδα προσόντων, να μειώσουν τον αριθμό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση, και να στηρίξουν την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση των παιδιών από μειονεκτούσες ομάδες και απομακρυσμένες περιοχές. Θα πρέπει επίσης να αυξήσουν την ελκυστικότητα, την ποιότητα και τη συνάφεια της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (στο εξής: ΕΕΚ) με την αγορά εργασίας, να στηρίξουν την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την ολοκλήρωσή της και να αυξήσουν τον αριθμό των αποφοίτων στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM) τόσο στην ΕΕΚ όσο και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ιδίως των γυναικών. Θα πρέπει επίσης να υποστηριχθούν οι κορυφαίες επιδόσεις και η αριστεία στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, δεδομένου του ρόλου τους στην προώθηση του μελλοντικού δυναμικού καινοτομίας της Ένωσης και της ανταγωνιστικότητας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν τη μετάβαση των νέων από την εκπαίδευση στην απασχόληση μέσω προσβάσιμων και ποιοτικών περιόδων πρακτικής άσκησης και μαθητείας, καθώς και συμβουλευτικών υπηρεσιών, και να αυξήσουν τη συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση, ιδίως για όσους προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα και για τους λιγότερο ειδικευμένους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναβαθμίσουν και να αυξήσουν την προσφορά και την υιοθέτηση ευέλικτης αρχικής και συνεχούς ΕΕΚ και να ενισχύσουν τη μάθηση στον χώρο εργασίας στα συστήματα ΕΕΚ. Επίσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τη σύνδεση της αγοράς εργασίας με την τριτοβάθμια εκπαίδευση και, κατά περίπτωση, με την έρευνα· να βελτιώσουν τις πληροφορίες για τις δεξιότητες· να καταστήσουν τις δεξιότητες και τα προσόντα πιο ορατά και συγκρίσιμα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποκτώνται στο εξωτερικό, και να διασφαλίσουν τη συνεκτικότερη χρήση των ταξινομήσεων σε επίπεδο ΕΕ (π.χ. ESCO)· να αυξήσουν τις ευκαιρίες επικύρωσης και αναγνώρισης των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που αποκτώνται εκτός της τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, και να προωθήσουν την ταχύτερη αναγνώριση των προσόντων για τους υπηκόους της Ένωσης και τρίτων χωρών, διατηρώντας παράλληλα τα πρότυπα ποιότητας.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στους ανέργους και στα οικονομικά μη ενεργά άτομα αποτελεσματική, έγκαιρη, συντονισμένη και εξατομικευμένη βοήθεια που βασίζεται στην υποστήριξη για την αναζήτηση εργασίας, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανεπίδευση, καθώς και πρόσβαση σε άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες, με ιδιαίτερη προσοχή στις ευάλωτες ομάδες. Ολοκληρωμένες στρατηγικές που περιλαμβάνουν εμπειριστατωμένη ατομική αξιολόγηση των ανέργων και επικύρωση της προηγούμενης εργασιακής εμπειρίας θα πρέπει να δρομολογούνται το συντομότερο δυνατό και το αργότερο 18 μήνες μετά την έναρξη της ανεργίας, ώστε να μειωθεί σημαντικά και να προληφθεί η μακρόχρονη ανεργία. Η ανεργία των νέων και το ζήτημα των νέων που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΑΕΚ) θα πρέπει να συνεχίσουν να αντιμετωπίζονται με την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, καθώς και με τη βελτίωση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση, με παράλληλη πλήρη εφαρμογή των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία, ιδίως μέσω λήψης προσφορών εντός 4 μηνών για τους νέους ηλικίας 15-29 ετών, ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη παρέμβαση.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποσκοπούν σε άρση των εμποδίων και των αντικινήτρων ως προς τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, καθώς και στην παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή

αυτή, ιδίως όσον αφορά τα άτομα με χαμηλό εισόδημα και τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας (συχνά γυναίκες), τους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρία, καθώς και τα άτομα που είναι πιο απομακρυσμένα από την αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών και των Ρομά. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμβάλουν στην προώθηση της προσφοράς εργασίας και στην αντιμετώπιση των ελλείψεων, ιδίως μέσω της προώθησης κατάλληλων συνθηκών εργασίας, διασφαλίζοντας ότι ο σχεδιασμός των συστημάτων φορολογίας και παροχών ενθαρρύνει τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και ότι οι ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας είναι αποτελεσματικές και προσβάσιμες, με σεβασμό του ρόλου των κοινωνικών εταίρων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να υποστηρίζουν ένα κατάλληλο περιβάλλον εργασίας για τα άτομα με αναπηρία, το οποίο θα προσφέρει ποιοτική απασχόληση χωρίς διαχωρισμούς, καθώς και επαγγελματική εξέλιξη, μεταξύ άλλων μέσω στοχοθετημένης χρηματοδοτικής και τεχνικής στήριξης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, όπως και μέσω υπηρεσιών που δίνουν τη δυνατότητα στα άτομα αυτά να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την ισότητα των φύλων και την αυξημένη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά την επαγγελματική εξέλιξη, αντιμετωπίζοντας τα έμφυλα στερεότυπα, εξαλείφοντας τα εμπόδια στην πρόσβαση σε ηγετικές θέσεις σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων, και καταπολεμώντας τη βία και την παρενόχληση στον χώρο εργασίας. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί ίση αμοιβή για ίση εργασία ή για εργασία ίσης αξίας, και μισθολογική διαφάνεια. Θα πρέπει να προωθηθεί ο συνδυασμός της επαγγελματικής, της οικογενειακής και της ιδιωτικής ζωής για γυναίκες και άνδρες, ιδίως μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή, υψηλής ποιότητας μακροχρόνια περίθαλψη, καθώς και προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι γονείς και άλλα πρόσωπα με υποχρεώσεις φροντίδας έχουν πρόσβαση σε αρμόζουσες άδειες για οικογενειακούς λόγους και ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας, με στόχο την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής, και να προωθούν την ισορροπημένη χρήση των εν λόγω δικαιωμάτων μεταξύ γονέων.

Ός συμπληρωματική λύση για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του εγχώριου εργατικού δυναμικού της Ένωσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσελκύσουν ταλέντα και δεξιότητες από χώρες εκτός της Ένωσης μέσω νόμιμων οδών μετανάστευσης, διασφαλίζοντας παράλληλα δίκαιες προσλήψεις και εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες αναγνώρισης των προσόντων υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο των διαδικασιών νόμιμης μετανάστευσης είναι απλές και αποδοτικές, και διευκολύνουν την ταχεία πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμμετάσχουν περαιτέρω σε εταιρικές σχέσεις προσέλκυσης ταλέντων για την ενίσχυση των νόμιμων οδών μετανάστευσης με τη δρομολόγηση νέων προγραμμάτων κινητικότητας και να χαράξουν μια αποτελεσματική πολιτική ένταξης για τους εργαζομένους και τις οικογένειές τους, η οποία θα περιλαμβάνει εκπαίδευση και κατάρτιση, απασχόληση, κοινωνική προστασία, υγεία και στέγαση.

Κατευθυντήρια γραμμή 7: Βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας και της αποτελεσματικότητας του κοινωνικού διαλόγου

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργαστούν με τους κοινωνικούς εταίρους για τη διασφάλιση δίκαιων, διαφανών και προβλέψιμων συνθηκών εργασίας. Για να βελτιωθεί η ποιότητα των θέσεων εργασίας, θα πρέπει να μειώσουν και να αποτρέψουν τον κατακερματισμό στο εσωτερικό των αγορών εργασίας, να καταπολεμήσουν την αδήλωτη εργασία και την πλασματική αυτοαπασχόληση και να προωθήσουν τη μετάβαση σε μορφές απασχόλησης

αορίστου χρόνου. Οι κανόνες για την προστασία της απασχόλησης, το εργατικό δίκαιο και οι φορείς απασχόλησης θα πρέπει να παρέχουν, αφενός, το κατάλληλο περιβάλλον για προσλήψεις και, αφετέρου, την απαραίτητη ευελιξία στους εργοδότες να προσαρμόζονται γρήγορα στις μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να προασπίζονται τα εργασιακά δικαιώματα και να διασφαλίζουν την κοινωνική προστασία. Η προώθηση της χρήσης ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας, όπως η τηλεργασία, μπορεί να συμβάλει σε υψηλότερα επίπεδα απασχόλησης και σε πιο συμπεριληπτικές αγορές εργασίας. Θα πρέπει να διασφαλιστεί ένα ασφαλές και υγιές εργασιακό περιβάλλον και να προωθηθεί η ευημερία και η αυτονομία των θέσεων εργασίας ως συμβολή στην ποιότητα των θέσεων εργασίας.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίζουν τους εργαζομένους και τους εργοδότες στον ψηφιακό μετασχηματισμό, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης της αποτελεσματικής, υπεύθυνης, συμπεριληπτικής και δεοντολογικής χρήσης εργαλείων ΤΝ που τονώνουν την παραγωγικότητα και συμπληρώνουν την ανθρώπινη εργασία. Για την προώθηση μιας προσέγγισης βασισμένης στην εμπιστοσύνη όσον αφορά την τεχνολογία και την καινοτομία στον χώρο εργασίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να παρακολουθούν τις επιπτώσεις στη λειτουργία της αγοράς εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών πρόσληψης, και να ενισχύουν τον ρόλο του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Θα πρέπει να αποτρέπονται οι επισφαλείς συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων εργασίας σε πλατφόρμες και των άτυπων συμβάσεων εργασίας, μέσω διασφάλισης της δικαιοσύνης, της διαφάνειας, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της λογοδοσίας στη χρήση αλγορίθμων, καθώς και με την καταπολέμηση των καταχρηστικών συμβατικών ρυθμίσεων. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε αποτελεσματικό, αμερόληπτο μηχανισμό επίλυσης διαφορών καθώς και το δικαίωμα επανόρθωσης, το οποίο περιλαμβάνει την καταβολή εύλογης αποζημίωσης όπου είναι σκόπιμο, σε περιπτώσεις καταχρηστικής απόλυσης.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενεργοποιήσουν και να διευκολύνουν αποτελεσματικά όσους μπορούν να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας, ιδίως τις υποεκπροσωπούμενες ομάδες, όπως οι γυναίκες και οι νέοι, καθώς και τα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, όπως τα άτομα με χαμηλότερη ειδίκευση, οι μακροχρόνια άνεργοι, τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, τα άτομα από κοινότητες Ρομά και οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν το πεδίο εφαρμογής και την αποτελεσματικότητα των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας, αυξάνοντας τη διαθεσιμότητα, την εμπέλεια και την κάλυψή τους και συνδέοντάς τες καλύτερα με τις κοινωνικές υπηρεσίες, την κατάρτιση και την εισοδηματική στήριξη στους ανέργους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν την ικανότητα των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης να παρέχουν έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια στα άτομα που αναζητούν εργασία, μεταξύ άλλων μέσω της διαχείρισης βάσει επιδόσεων και της βελτίωσης της ικανότητας χρήσης των δεδομένων και της ψηφιακής τεχνολογίας, καθώς και με τη βέλτιστη χρήση της ενωσιακής χρηματοδότησης. Σ' αυτό το πλαίσιο και οι ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης διαδραματίζουν επίσης ρόλο.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στους ανέργους επαρκείς παροχές ανεργίας με εύλογη διάρκεια, σύμφωνα με τις εισφορές τους και τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας. Οι παροχές ανεργίας δεν θα πρέπει να λειτουργούν ως αντικίνητρο για τη γρήγορη επιστροφή στην απασχόληση και θα πρέπει να συνοδεύονται από ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας.

Η μαθησιακή κινητικότητα, ιδίως στην ΕΕΚ και για μαθητευόμενους και εκπαιδευόμενους με λιγότερες εμπειρίες κινητικότητας, και η κινητικότητα των εργαζομένων θα πρέπει να αυξηθούν και να υποστηριχθούν επαρκώς, με στόχο την ενίσχυση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητάς τους. Θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα εμπόδια στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού εντός της Ένωσης, μεταξύ άλλων όσον αφορά την επαλήθευση της γνησιότητας και την κατανόηση του περιεχομένου των επαγγελματικών προσόντων από άλλα κράτη μέλη, τις πολύπλοκες και επαχθείς διαδικασίες για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων ή τις δυσκολίες στην άσκηση ή την πρόσβαση σε δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης. Θα πρέπει να εξασφαλιστούν δίκαιες συνθήκες εργασίας για όλους όσοι ασκούν διασυνοριακή δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένων των υπηκόων τρίτων χωρών, με την αποτελεσματική επιβολή της εθνικής και της ενωσιακής νομοθεσίας, την εντατικοποίηση των προσπαθειών επιβολής και της διοικητικής συνεργασίας μεταξύ των εθνικών διοικήσεων και την ενίσχυση της παροχής πληροφοριών στους μετακινούμενους εργαζομένους, καθώς και στις εταιρείες, με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες για νέες μορφές εργασίας και εργασιακές μεθόδους, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που διαθέτουν για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και διασφαλίζοντας παράλληλα τη συμμόρφωσή τους με τα κοινωνικά και εργατικά δικαιώματα. Θα πρέπει να επιβάλλουν τους ισχύοντες κανόνες στο πλαίσιο των άτυπων συμβάσεων και των νέων μορφών εργασίας, όπως η εργασία μέσω ψηφιακών πλατφορμών εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο και τα κράτη μέλη θα πρέπει να τους στηρίξουν στην προσέγγιση και την εκπροσώπηση των ατόμων που εργάζονται υπό άτυπο καθεστώς και νέες μορφές εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να ενισχύσουν την επιβολή της νομοθεσίας μέσω επαρκών ικανοτήτων και ειδικής κατάρτισης για τις επιθεωρήσεις εργασίας, όσον αφορά τις προκλήσεις που απορρέουν από νέες μορφές εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών και ΤΝ, όπως η αλγοριθμική διαχείριση, η επίβλεψη των εργαζομένων και η τηλεργασία.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ευνοϊκό περιβάλλον για διμερή και τριμερή κοινωνικό διάλογο σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένων των συλλογικών διαπραγματεύσεων, στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και/ή πρακτική, κατόπιν διαβούλευσης και σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, με παράλληλο σεβασμό της αυτονομίας τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εμπλέκουν τους κοινωνικούς εταίρους με συστηματικό, ουσιαστικό και έγκαιρο τρόπο στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης, των κοινωνικών και, κατά περίπτωση, των οικονομικών και άλλων δημόσιων πολιτικών, μεταξύ άλλων στον καθορισμό και την επικαιροποίηση των νόμιμων κατώτατων μισθών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν μεγαλύτερη κάλυψη από συλλογικές διαπραγματεύσεις, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ικανότητας των κοινωνικών εταίρων, καθώς και να καταστήσουν δυνατές τις αποτελεσματικές συλλογικές διαπραγματεύσεις σε όλα τα κατάλληλα επίπεδα και να ενθαρρύνουν τον συντονισμό των κοινωνικών εταίρων μεταξύ τους και μεταξύ αυτών των επιπέδων. Οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να ενθαρρύνονται να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις σε ζητήματα που τους αφορούν, με πλήρη σεβασμό της αυτονομίας τους και του δικαιώματος στη συλλογική δράση. Κατά περίπτωση, και με βάση τις υφιστάμενες εθνικές πρακτικές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη σχετική πείρα των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών όσον αφορά την απασχόληση και τα κοινωνικά ζητήματα.

Κατευθυντήρια γραμμή 8: Προαγωγή των ίσων ευκαιριών για όλους, προώθηση της κοινωνικής ένταξης, πρόληψη και καταπολέμηση της φτώχειας

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εκσυγχρονίσουν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας τους ώστε να παρέχουν επαρκή, αποτελεσματική, αποδοτική και βιώσιμη κοινωνική προστασία για όλους, σε όλα τα στάδια της ζωής, η οποία θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της γήρανσης του πληθυσμού. Θα πρέπει να προωθούν την κοινωνική ένταξη και την ανοδική κοινωνική κινητικότητα, να στηρίζουν τη διαγενεακή δικαιοσύνη και τη δίκαιη εξισορρόπηση της στήριξης μεταξύ των ηλικιακών ομάδων, να παρέχουν κίνητρα για τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, να καταπολεμούν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό και να αντιμετωπίζουν τις ανισότητες, μεταξύ άλλων μέσω του σχεδιασμού των συστημάτων φορολογίας και παροχών τους, αξιολογώντας τον διανεμητικό αντίκτυπο των πολιτικών, με παράλληλη αντιμετώπιση των διακρίσεων σε όλες τις μορφές τους. Η συμπλήρωση των καθολικών προσεγγίσεων με στοχευμένες προσεγγίσεις μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των συστημάτων κοινωνικής προστασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τη διαφάνεια και την αξιοποίηση των παροχών κοινωνικής προστασίας, μεταξύ άλλων μέσω της δεοντολογικής και ασφαλούς ανάπτυξης ψηφιακών εργαλείων, και δίνοντας τη δέουσα προσοχή στο ψηφιακό χάσμα. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα ευάλωτα νοικοκυριά που πλήττονται περισσότερο από την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, καθώς και από τις άνισες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις αυξήσεις του κόστους ζωής, συμπεριλαμβανομένου του κόστους της στέγασης και της ενέργειας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν μέτρα για την κάλυψη των κενών όσον αφορά την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους, ως αναπόσπαστο στοιχείο της διασφάλισης της ποιότητας των θέσεων εργασίας.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, υπό το πρίσμα του κύκλου ζωής από την παιδική ηλικία έως τα γηρατειά, σύμφωνα με τους πρωταρχικούς στόχους της Ένωσης και των κρατών μελών για το 2030 όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διασφαλίσουν πλαίσια πολιτικής για την καταπολέμηση της φτώχειας. Με σκοπό την περαιτέρω πρόληψη και αντιμετώπιση της φτώχειας, των διακρίσεων και του στιγματισμού, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες στην κάλυψη βασικών αναγκών, όπως τα τρόφιμα, η ενέργεια, η κατοικία και άλλα βασικά αγαθά, καθώς και η έλλειψη πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν και να ενσωματώσουν τις τρεις συνιστώσες της ενεργητικής ένταξης (επαρκής εισοδηματική στήριξη, συμπεριληπτικές αγορές εργασίας και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες στήριξης), με σκοπό την κάλυψη των ατομικών αναγκών. Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας και ένταξης θα πρέπει να διασφαλίζουν επαρκείς παροχές ελάχιστου εισοδήματος για κάθε άνθρωπο που δεν διαθέτει επαρκείς πόρους και να προωθούν την κοινωνική ένταξη μέσω της στήριξης και της ενθάρρυνσης των ατόμων να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας και την κοινωνία, μεταξύ άλλων μέσω στοχευμένης παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν την πρόσβαση όλων σε βασικές υπηρεσίες καλής ποιότητας. Η διαθεσιμότητα οικονομικά προσιτών, προσβάσιμων και ποιοτικών υπηρεσιών, όπως η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, η εξωσχολική φροντίδα, η εκπαίδευση, η κατάρτιση, η στέγαση, η υγεία και η μακροχρόνια φροντίδα αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών, μεταξύ άλλων με τη μείωση της επισιτιστικής και της υλικής στέρησης. Για να σπάσει ο κύκλος της μειονεξίας, η παιδική φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ιδιαίτερα με σφαιρικά και ολοκληρωμένα μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω της πλήρους εφαρμογής της ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής στέγασης. Η κινητοποίηση ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων για οικονομικά προσιτή και κοινωνική στέγαση, σε ένα πλαίσιο όπου αντιμετωπίζονται επίσης άλλα σημεία συμφόρησης στον εφοδιασμό, θα είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη προόδου. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στοχευμένη στεγαστική βοήθεια και άλλα μέτρα στήριξης για τα άτομα που έχουν ανάγκη ή βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση. Οι πάροχοι στέγασης της κοινωνικής οικονομίας, τα καινοτόμα μοντέλα χρηματοδότησης και τα στοχευμένα μέτρα για την κινητοποίηση της χρήσης κενών κατοικιών μπορούν να αποτελέσουν δομικά στοιχεία για την επίτευξη βιώσιμων και συμπεριληπτικών λύσεων στέγασης. Η ενεργειακή φτώχεια και η φτώχεια στον τομέα των μεταφορών, καθώς και η ανθεκτικότητα έναντι των κινδύνων για την υγεία και των καταστροφών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με στοχευμένα μέτρα στήριξης για τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και τις μειονεκτούσες ομάδες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, κατά περίπτωση, να κάνουν αποτελεσματική χρήση της ενωσιακής χρηματοδότησης για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε οικονομικά προσιτή και κοινωνική στέγαση, φοιτητική στέγαση, ανακαίνιση κατοικιών και συνοδευτικές υπηρεσίες. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ειδικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας. Η αστεγία και ο αποκλεισμός από τη στέγαση θα πρέπει να αντιμετωπιστούν συγκεκριμένα με την ενίσχυση της προσφοράς οικονομικά προσιτής και κοινωνικής στέγασης, με μέτρα πρόληψης και με την προώθηση μιας συμπεριληπτικής, ανθρωποκεντρικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης η οποία έχει ως πρωταρχικό μέλημα την εξασφάλιση στέγης, διασφαλίζοντας ότι η στήριξη ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες.

Λόγω της αύξησης της μακροζωίας και άλλων δημογραφικών αλλαγών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους. Τα συνταξιοδοτικά συστήματα θα πρέπει να εξασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες σε γυναίκες και άνδρες για να αποκτήσουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα, μεταξύ άλλων μέσω της παροχής συνταξιοδοτικών μορίων για τα διαλείμματα για λόγους παροχής φροντίδας και μέσω της ενίσχυσης της αποταμίευσης σε ευρύ φάσμα συμπεριληπτικών συμπληρωματικών συστημάτων. Οι μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων θα πρέπει να στηρίζονται από πολιτικές που στοχεύουν στη μείωση του συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων καθώς και σε μέτρα παράτασης του επαγγελματικού βίου, όπως η διευκόλυνση της ενεργού γήρανσης και της συμμετοχής των ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας στην αγορά εργασίας με σκοπό να αυξηθεί η πραγματική ηλικία συνταξιοδότησης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν τη διαφάνεια των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων μέσω υπηρεσιών παρακολούθησης των συντάξεων.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν έγκαιρη πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή, προληπτική και θεραπευτική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Στο πλαίσιο της αυξανόμενης ζήτησης για μακροχρόνια φροντίδα, η οποία συνδέεται επίσης με τη δημογραφική αλλαγή, θα πρέπει με σφαιρικά και ολοκληρωμένα μέτρα να αντιμετωπιστούν τα κενά στην επάρκεια και τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών, οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και οι κακές συνθήκες εργασίας. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εργαστούν για την ανάπτυξη ανθρωποκεντρικών μοντέλων περίθαλψης, να διασφαλίσουν την ομαλή μετάβαση μεταξύ των διαφορετικών διαδρομών περίθαλψης (π.χ. από το νοσοκομείο στο σπίτι και/ή κλειστή φροντίδα) και να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας με ολοκληρωμένο τρόπο.